

Облік процесу постачання.

Процес постачання (придбання) - це сукупність операцій, спрямований на забезпечення підприємства предметами та засобами праці, необхідними для здійснення господарської діяльності.

Основними завданнями бухгалтерського обліку придбання матеріальних цінностей є:

- § правильне і своєчасне встановлення обсягів закупівлі;
- § облік надходження матеріальних цінностей на підприємство;
- § облік розрахунків з постачальниками за придбані засоби та підрядниками за транспортно-заготівельні витрати;
- § визначення фактичної собівартості закуплених матеріальних ресурсів.

У результаті виконання цих завдань засобами бухгалтерського обліку формуються показники, необхідні для управління підприємством, а саме:

- § кількість придбаних матеріальних ресурсів за номенклатурою;
- § обсяг і структура придбаних матеріальних ресурсів;
- § сума транспортно-заготівельних та інших витрат;
- § оплата вартості придбання і транспортно-заготівельних витрат;
- § загальна вартість (фактична собівартість) придбаних ресурсів.

Основним моментом обліку процесу постачання є облік розрахункових операцій з постачальниками та підрядниками.

Постачальники - це юридичні або фізичні особи, які здійснюють постачання товарно-матеріальних цінностей (сировини, палива, матеріалів, запасних частин, МШП), надають послуги, виконують роботи.

Підрядники - це спеціалізовані підприємства або фізичні особи, які виконують будівельно-монтажні роботи при спорудженні об'єктів на підставі договорів підряду на капітальне будівництво.

Основними джерелами інформації для контролю розрахункових відносин з постачальниками і підрядниками є первинні документи. Порядок та форми розрахунків між покупцем і постачальником визначаються в господарських договорах або контрактах купівлі-продажу.

Підставою для оприбуткування виконаних робіт є Акт прийнятих робіт.

Основними типовими документами з оприбуткування запасів від вітчизняного постачальника є накладні, товаротранспортні накладні, залізничні накладні, акти про приймання матеріалів, податкові накладні тощо.

Платіжними документами, які використовуються при операціях оплати товару є рахунки-фактури, платіжні доручення, виписки банків тощо.

Імпортні товари на складі покупця оприбутковують на підставі зовнішньоекономічного договору купівлі-продажу, вантажної митної декларації, приймального акта і акта експертизи торговельно-промислової палати, комерційних документів (рахунків-фактур, інвойсів, що підтверджують митну вартість товару), транспортних накладних. При купівлі товару за іноземну валюту обов'язково складається довідка бухгалтерії про наявність курсових різниць при перерахуванні грошей.

У разі виявлення недостачі складається рекламацийний акт, в якому зазначається невідповідність якості, комплектності, стан тари, упаковки і маркування.

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи і надані послуги ведеться на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». На кредиті рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» відображається заборгованість за одержані від постачальників і підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги, на дебеті - її погашення, списання тощо.

Вартість послуг транспортних та інших господарюючих суб'єктів по перевезенню матеріальних цінностей, навантажувально-розвантажувальні та інші роботи і послуги, відображують проводкою: Дт рах. «Матеріали» та Кт рах. «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

Інформацію про кількість і вартість окремих видів виробничих запасів одержують за даними аналітичних рахунків, які відкривають до відповідних синтетичних рахунків матеріальних цінностей.

Розглянемо приклад відображення обліку розрахунків з постачальниками на рахунках. Підприємство придбало МШП вартістю 1200 грн. (в. т.ч. ПДВ). Протягом звітного періоду було використано МШП на суму 500грн. для потреб виробництва. Відобразимо на рахунках бухгалтерського обліку вказані операції з урахуванням того, що в одному випадку першою подією є оприбуткування МШП, в другому – попередня передоплата за майбутню поставку МШП.

№	Зміст господарської операції	Сума	Дебет	Кредит
<i>Оплату здійснено після оприбуткування МШП</i>				
1	Надійшли МШП від постачальників	1000	22	631
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	200	641	631
3	Сплачено кошти постачальнику	1200	631	311
4	Використано МШП на виробництво	500	23	22
<i>Оплату здійснено раніше ніж оприбутковано МШП</i>				
1	Перераховано передоплату	1200	371	311
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	200	641	644
3	Надійшли МШП від постачальників	1000	22	631
4	Відображено податковий кредит з ПДВ	200	641	631
5	Закрито рахунки-розрахунків	1200	631	371
6	Передано МШП на виробництво	500	23	22

Приклад:

Підприємство прийняло до сплати розрахунково-платіжні документи від постачальника за отримані від нього будівельні матеріали, а саме:

§ Пісок 300т по 136,00 грн. за 1 т на загальну суму 40800,00 грн.

§ Цемент 120 кг по 5,60 грн. за 1 кг на загальну суму 672,00 грн.

Прийнято до оплати рахунок транспортної організації за перевезення будівельних матеріалів на суму 1200,00 грн. Проведено розрахунки з постачальником через банк.

Проставити кореспонденцію рахунків, та визначити суму витрат на перевезення матеріалів на кожний вид будівельних матеріалів окремо. Визначити собівартість придбаних матеріалів у вигляді синтетичних та аналітичних рахунків.

Розв'язування:

У вигляді синтетичних рахунків.

1. Оприбутковано будівельні матеріали від постачальника:

Деб	2	Кред	6	41472,
ет	0	ит	3	00
	5		1	

2. Відображено послуги транспортної організації:

Деб	2	Кред	6	1200,0
ет	0	ит	3	0
	5		1	

3. Сплачено постачальнику за будівельні матеріали та послуги з поточного рахунку:

Деб	6	Кред	3	42672,
ет	3	ит	1	00
	1		1	

У розрізі аналітичних рахунків.

1. Оприбутковано будівельні матеріали від постачальника:

Деб	205.1 (пісок)	Кред	6	40800,
ет		ит	3	00
			1	
Деб	205.2	Кред	6	672,00
ет	(цемент)	ит	3	
			1	

2. Відображено послуги транспортної організації. Для того, щоб відобразити ці послуги, їх необхідно пропорційно розподілити між тими матеріалами, які були придбані. Визначимо вартість транспортних послуг на перевезення піску:

Загальна вартість транспортних послуг * Загальна вартість піску

Загальна вартість придбаних матеріалів

1200,00 * 40800,00 =1180,56

(40800,00 + 672,00)

Визначимо вартість транспортних послуг на перевезення цементу:

Загальна вартість транспортних послуг * Загальна вартість цементу

Загальна вартість придбаних матеріалів

$$\begin{array}{rclcl} 1200,00 & * & 672,00 & = & 19,44 \\ \hline & & & & (40800,00 + 672,00) \end{array}$$

Відображено послуги транспортної організації:

Деб	205.1 (пісок)	Кред	6	1180,5
ет		ит	3	6
			1	
Деб	205.2	Кред	6	19,44
ет	(цемент)	ит	3	
			1	

3. Сплачено постачальнику за будівельні матеріали та послуги з поточного рахунку:

Деб	6	Кред	3	42672,
ет	3	ит	1	00
	1		1	

4. Визначимо собівартість придбаних матеріалів:

Пісок: $40800,00 + 1180,56 = 41980,56$

$1\text{т} = 41980,56 / 300 = 139,94$ грн.

Цемент: $672,00 + 19,44 = 691,44$

$1\text{кг} = 691,44 / 120 = 5,76$ грн.

Задача для самостійної роботи:

Підприємство придбало у постачальника лопати совкові 50шт по ціні 8,00 грн., та котли опалювальні 5шт по ціні 900,00 грн. На склад підприємства зазначені запаси доставлені автотранспортом сторонньої організації, за що виставлено рахунок на суму 200,00 грн.

Проставити кореспонденцію рахунків, та визначити суму витрат на перевезення матеріалів на кожний вид окремо. Визначити собівартість придбаних матеріалів у вигляді синтетичних та аналітичних рахунків.